

Pterocarpus (Křídlok)

čeleď: Fabaceae

Roste v tropech (s výjimkou Austrálie) v podobě vysokého stálezeleného nebo opadavého stromu s deštníkovitou korunou. Báze kmene mívá pilíře. Borka je hladká nebo brázditá a roní červenou pryskyřici. Palisty jsou drobné a opadavé. Listy jsou lichozpeřené, vlastní lístky jsou vstřícné. Květenstvím je hrozen nebo terminální lata, vlastní květy jsou žluté, bílé nebo fialové, holé, 5tičetné, kalich pohárkovitý, 2 horní laloky prakticky srostlé, pavéza se křídly kadeřavá, široce vejčitá, dlouhá 1 - 1,9cm, křídla podlouhlá a člunek je ouškatý, dlouhý 1 - 1,5cm a od báze částečně srostlý. Plodem je lusk (může být i křídlatý) a obsahuje 1 - 2 semena.

Dřevo je velmi kvalitní a tvrdé.

Pterocarpus acapulcensis

synonyma: *P. heterophyllus*, *P. minimus*, *P. podocarpus*, *P. vernalis*

oblasti: Jižní Amerika, Střední Amerika

Roste ve střední a Jižní Americe.

Pterocarpus acuminatus

synonyma: *Pongamia acuminata*

Pterocarpus albopubescens

oblasti: Afrika, Demokratická Republika Kongo (Zair), Tropická Afrika

Roste v Zairu.

Pterocarpus amazonum

synonyma: *Ancylocalyx acuminata*, *Lingoum acuminatum*, *Phellocarpus acutus*, *Phellocarpus amazonum*, *P. ancylocalyx*, *P. ancylocalyx* var. *angustifolius*, *P. ulei*

oblasti: Amazonas, Brazílie, Jižní Amerika, Peru, SZ Brazílie, SZ Jižní Amerika, V Jižní Amerika

Roste v Jižní Americe. Povrch je holý. Listy jsou zpeřené, tvořené 7 - 9ti lístky oválného varu s tupou špičkou a délky 5 - 7,5cm. Květenstvím je klasovitý hrozen délky 15cm, vlastní květy mají 4mm stopky, listeny šídlovité, kalich má délku 8mm a koruna je dlouhá 1,6cm. Plodem je dlouze pyramidální 5 - 10cm dlouhý 5tikřídlý a 5tižeberní lusk.

Pterocarpus amoenus

synonyma: *Pongamia amoena*

Pterocarpus angolensis

synonyma: *P. bussei*, *P. dekindtianus*, *P. dekindtianus* var. *latifoliolatus*

oblasti: Afrika, Angola, Demokratická Republika Kongo (Zair), J Afrika, Jihoafrická Republika (JAR), JV Afrika, Mosambik, Namibie, Svazijsko, Tanzánie, Tropická Afrika, V Afrika, Zambie, Zimbabwe

Roste v tropické a jižní Africe v podobě opadavého stromu s ploše rozkladitou korunou. Dorůstá výšky 12 - 16 (i 19)m. Borka je tmavěhnědá až tmavěšedá, drsná, rozpukaná a při poranění roní červenou tekutinu. Palisty jsou úzké, dlouhé do 8mm, sametové a záhy opadávají. Listy jsou střídavé, tmavězelené, zpeřené, tvořené 4 - 12ti páry vstřícnými až střídavými eliptickými lístky délky 2,5 - 7cm, šířky 2 - 4,5cm se spodní stranou v mládí ochlupenou, okrajem zvlněným a celokrajným. Květenství je žlutooranžový hrozen délky 10 - 20cm a objevuje se před listy. Plodem je okřídlený kulovitý lusk průměru 2 - 3cm, včetně křídla průměru 8 - 12cm a obsahuje 1 semeno.

Pterocarpus antunesii

oblasti: Afrika, Angola, J Afrika, Namibie, Zambie

Roste v Angole, Zambii a Namibii.

Pterocarpus brenanii

oblasti: Afrika, J Afrika, JV Afrika, Mosambik, Zambie, Zimbabwe

Roste v Zambii, Mosambiku a Zimbabwe v podobě keře až nízkého stromu. Dorůstá výšky 2 - 3 (i 6)m. Borka je nahnědlá až tmavěšedá a odlupuje se ve svislých pruzích. Palisty jsou velké, objímavé, dlouhé do 2,5cm a široké 1,8cm. Listy jsou zpeřené, tvořené 5 - 7mi eliptickými až téměř kulovitými lístky průměru do 12cm, jsou zelené a celokrajné. Květenství je dlouhé 25 - 30cm a vlastní květy jsou žluté. Plodem je zploštěný podlouhlý hnědý až červenohnědý lusk délky 10cm, šířky 7,5 - 10cm a na okraji má blanité křídlo.

Pterocarpus brevipes

synonyma: *Deguelia brevipes*

Pterocarpus chinensis

synonyma: *Deguelia chinensis*, *Derris chinensis*

oblasti: Asie, Čína, V Asie

Pterocarpus claessensii

oblasti: Afrika, J Afrika, Zambie

Roste v Zambii.

Pterocarpus cumingii

synonyma: *Deguelia cumingii*, *Derris cumingii*

Pterocarpus cuneifolius

synonyma: Pongamia cuneifolia

Pterocarpus dalbergioides

synonyma: Lingoum dalbergioides, P. advenus

oblasti: Andamanské ostrovy, Asie, JV Asie

Roste na Andamanských ostrovech.

Pterocarpus discolor

synonyma: Deguelia discolor

Pterocarpus echinatus

Pterocarpus elegans

Pterocarpus erinaceus

synonyma: Lingoum erinaceum, P. adansonii, P. africanus

oblasti: Afrika, Tropická Afrika, Z Afrika

Roste v tropické Africe.

Pterocarpus ferrugineus

synonyma: Pongamia ferruginea

Pterocarpus forstenianus

Pterocarpus gilletii

oblasti: Afrika, Demokratická Republika Kongo (Zair), Tropická Afrika

Roste v Zairu.

Pterocarpus grandifolius

synonyma: Pongamia grandifolia

Pterocarpus hayesii

synonyma: P. reticulatus

oblasti: Belize, Guatemala, Panama, Střední Amerika

Roste ve střední Americe v podobě stromu. Dorůstá výšky více než 30m při průměru kmene kolem 30cm. Borka je bleděšedá a hladká. Větve jsou v mládí plstnaté. Listy jsou zpeřené, tvoře zpravidla 7 - 10ti téměř vstřícnými lístky s 4 - 5mm řapíčky a eliptickou špičatou (i vykrojenou) čepelí délky 7 - 10cm, báze je zakulacená, horní strana svěže zelená, spodní bledší a v mládí jemně plstnatá. Květenstvím je hrozen, může být i v latě, je bohatý, vlastní květy mají 6 - 7mm stopky, kalich délky 7 - 8mm a pavéze je dlouhá 1,4cm. Plodem je okrouhlý lusk délky 5 - 6cm s širokým křídlem.

Pterocarpus heyneanus

Pterocarpus hockii

oblasti: Afrika, Demokratická Republika Kongo (Zair), Tropická Afrika

Roste v Zairu.

Pterocarpus homblei

oblasti: Afrika, Demokratická Republika Kongo (Zair), Tropická Afrika

Roste v Zairu.

Pterocarpus indicus

synonyma: *Lingoum echinatum*, *Lingoum indicum*, *Lingoum rubrum*, *Lingoum saxatile*, *Lingoum wallichii*, *P. blancoi*, *P. carolinensis*, *P. casteelsi* var. *ealaensis*, *P. echinata*, *P. indica*, *P. klemmei*, *P. obtusatus*, *P. pallidus*, *P. papuana*, *P. papuanus*, *P. pubescens*, *P. vidalianus*, *P. wallichii*, *P. zollingeri*

oblasti: Asie, Borneo, Čína, Filipíny, Indie, Indočína, Indonésie, J Asie, J Japonsko, Japonsko, JV Asie, Kambodža, Karibik, Malajsie, Malajský poloostrov, Malé Sundy, Malesie, Melanésie, Nová Guinea, Papua-Nová Guinea, Portoriko, Rjúkjú, Singapur, Střední Amerika, Šalamounovy ostrovy, Thajsko, Tichý oceán, Timor, V Asie, Velké Antily, Velké Sundy, Vietnam

Roste od Indie po jihovýchodní Asii a tichomoří v podobě opadavého stromu. Dorůstá výšky 30 - 40m při průměru kmene do 2m. Listy jsou zpeřené, dlouhé 12 - 22cm, tvořené 5 - 11ti lístky šířky 1,2 - 3,4cm. Květenstvím je bohatý hrozen délky 6 - 13cm, vlastní květy jsou žluté až žlutooranžové a krátce stopkaté. Plodem je okřídlený lusk průměru 2 - 3 (i 5)cm, s křídlem 4 - 6cm a obsahuje 1 - 2 semena. Existuje vnitrodruhový taxon:

-

f. *echinatus*

Pterocarpus javanicus

synonyma: *Deguelia javanica*, *Derris javanica*

oblasti: Asie, Indonésie, Jáva, JV Asie, Malesie, Velké Sundy

Pterocarpus lucens

synonyma: *Dalbergia praecox*, *Lingoum lucens*, *Lingoum simplicifolium*, *P. abyssinicus*, *P. lucens* var. *simplicifolius*, *P. simplicifolius*

oblasti: Afrika, J Afrika, Tropická Afrika

Roste v tropické a jižní Africe v podobě stromovitěho keře. Dorůstá výšky 7 - 10m. Borka je hladká, naředlá. Větve bývají v mládí zakončené trnem. Listy jsou zpeřené, tvořené 1 - 4mi páry lístků, lístky jsou prakticky vstřícné, mírně vejčité, dlouhé 2 - 3 (i 8)cm, široké 1 - 2 (i 5)cm, bledězelené, celokrajné a na vrcholu asymetrické. Květenství je dlouhé 7 - 22cm, vlastní květy jsou světležluté a sladce vonící. Plodem je zploštělý oválný lusk délky do 5cm a šířky do 3cm na okraji s křídlem.

Pterocarpus macrocarpus

synonyma: *Lingoum cambodianum*, *Lingoum glaucinum*, *Lingoum gracile*, *Lingoum macrocarpum*, *Lingoum oblongum*, *Lingoum parvifolium*, *Lingoum pedatum*, *P. cambodianus*, *P. cambodianus* var. *caliculus*, *P. cambodianus* var. *gracilis*, *P. cambodianus* var. *parvifolius*, *P. glaucinus*, *P. gracilis*, *P. gracilis* var. *brevipes*, *P. gracilis* var. *nitidus*, *P. macrocarpus* var. *oblongus*, *P. parvifolius*, *P. pedatus*

oblasti: Asie, Indie, Indočína, J Asie, JV Asie, Karibik, Laos, Myanmar (Barma), Portoriko, Střední Amerika, Thajsko, V Asie, Velké Antily, Vietnam

Roste od Indie po Vietnam v podobě stromu. Dorůstá výšky 10 - 30 (i 39)m při průměru kmene do 1,7m. Borky je šedohnědá a při poranění roní červenou pryskyřici. Listy jsou zpeřené, dlouhé 20 - 35cm, tvořené 9 - 11ti lístky. Květenstvím je hrozen délky 5 - 9cm, vlastní květy jsou žluté. Plodem je okřídlený lusk průměru 4,5 - 7cm obsahující 2 - 3 semena.

Pterocarpus macrolobus

synonyma: *Deguelia macroloba*

Pterocarpus marsupium

synonyma: *Lingoum marsupium*, *P. bilobus*, *P. marsupium* f. *acuminata*, *P. marsupium* f. *acuta*, *P. marsupium* f. *biloba*, *P. marsupium* var. *acuminata*

oblasti: Afrika, Asie, Indie, J Asie, Nepál, Srí Lanka, Střední Asie, Z Afrika

Roste v Indii, Nepálu, Srí Lance a západní Africe v podobě stromu. Dorůstá výšky do 30m. Kvete žlutými květy.

Pterocarpus michelianus

Pterocarpus micropterus

synonyma: *Deguelia microptera*

Pterocarpus mildbraedii

oblasti: Afrika, Tropická Afrika

Roste v tropické Africe.

Pterocarpus montanus

synonyma: *Deguelia montana*

Pterocarpus multiflorus

synonyma: *Deguelia multiflora*

Pterocarpus mutondo

oblasti: Afrika, Demokratická Republika Kongo (Zair), Tropická Afrika

Roste v Zairu.

Pterocarpus oblongus

Pterocarpus officinalis (Křídlok lékařský)

synonyma: *Lingoum officinale*, *Moutouchi crispata*, *Moutouchi suberosa*, *P. belizensis*, *P. crispatus*, *P. draco*, *P. hemipterus*, *P. moutouchi*, *P. suberosus*

oblasti: Belize, Francouzská Guyana, Guatemala, Jižní Amerika, Karibik, Panama, Portoriko, S Jižní Amerika, Střední Amerika, SV Jižní Amerika, Velké Antily

Roste ve střední a Jižní Americe v podobě stromu. Borka je hladká. Listy jsou zpeřené, tvořené 7 - 9ti lístky, vlastní lístky mírně vejčité, tupě špičaté a dlouhé 10 - 18cm. Květenství je latnaté, vlastní květy mají holý kalich délky 5mm, korunní lístky žluté a dlouhé 1cm. Plodem je okrouhlý 5 - 10cm široký zploštělý lusk s křídlem.

Pterocarpus orbiculatus

synonyma: *Amphymenium pubescens*, *P. amphymenium*, *P. aphyllus*, *P. pubescens*

oblasti: J Severní Amerika, Mexiko, Severní Amerika

Roste v Mexiku.

Pterocarpus osun

oblasti: Afrika, Tropická Afrika

Roste v tropické Africe.

Pterocarpus ovalifolius

Pterocarpus paniculatus

Pterocarpus parviflorus

Pterocarpus polyanthrus

synonyma: Deguelia polyanthra, Derris polyanthra

Pterocarpus polyphyllus

synonyma: Deguelia polyphylla

Pterocarpus pubinervis

synonyma: Deguelia pubinervis, Derris pubinervis

Pterocarpus pubipetalus

Pterocarpus pyrrothyrus

synonyma: Deguelia pyrrothyrus

Pterocarpus rohrii

synonyma: Amphymenium rohrii, Lingoum rohri, Lingoum rohrii, Lingoum rufescens, Lingoum villosum, Lingoum violaceum, Phellocarpus floridus, Phellocarpus laxiflorus, Piscidia florida, P. apalatoa, P. floribundus, P. hayesii, P. magnicarpus, P. reticulatus, P. rohrii var. rubiginosus, P. rufescens, P. rupestris, P. steinbachianus, P. violaceus var. angustifolia

oblasti: Brazílie, Guyana, Jižní Amerika, Karibik, Malé Antily, Peru, S Jižní Amerika, Střední Amerika, SZ Jižní Amerika, Trinidad, V Jižní Amerika

Roste ve střední a Jižní Americe. Listy jsou zpeřené, lesklé, holé, tvořené 5 - 9ti lístky, vlastní lístky vejčité, špičaté, dlouhé 5 - 8cm, široké 3 - 4cm. Květenstvím je rezavě plstnatý hrozen délky 5 - 8cm, vlastní květy mají 2mm listeny, stopky délky 2 - 3mm a kalich je dlouhý 0,7 - 1cm. Plodem je okrouhlý lusk s křídlem průměru 7cm obsahující 1 semeno.

Pterocarpus rotundifolius

synonyma: Amerimnon rotundifolium, Dalbergia rotundifolia, Lingoum melliferum, Lingoum sericeum, P. buchanani, P. martinii, P. mellifer, P. rotundifolius var. martinii, P. sericeus

oblasti: Afrika, J Afrika, Tropická Afrika

Roste v tropické a jižní Africe v podobě stromu. Dorůstá výšky 10 - 20m. Borka je šedá až hnědá, hladká či drsná. Listy jsou zpeřené, tvořené 1 - 10ti páry lístků, vlastní lístky jsou eliptické až prakticky okrouhlé, dlouhé 3,5 - 7,5cm, tmavězelené, celokrajné, zaoblené či vykrojené, na spodní straně bledší a řapíky jsou dlouhé do 5cm. Květenství je terminální, dlouhé 15 - 30cm a hlávkovitým. Plodem je zploštělý okřídlený lusk délky 2,5 - 3,5cm obsahující 1 semeno. Existují vnitrodruhové

taxony:

- subsp. polyanthus
- listy tvoří 9 - 13 vejčitých tmavězelených lístků s nažloutlým ojíněním
- var. martinii/subsp. martinii
- listy tvoří 9 - 13 vejčitých lístků; kalich, semeník a plody ochlupené
- var. polyanthus

- subsp. rotundifolius
- listy tvoří 5 - 7 okrouhlých světlezelených lístků

Pterocarpus rufescens

oblasti: Jižní Amerika, Peru, S Jižní Amerika, SZ Jižní Amerika, Venezuela

Roste v Peru a Venezuele. Listy jsou zpeřené, tvořené 7 - 9ti lístky, vlastní lístky jsou podlouhlé, špičaté, dlouhé 5cm, široké 2cm a báze je zakulacená. Květenstvím je hrozen, vlastní květy mají 8cm stopky a pavéza je dlouhá 1,5cm.

Pterocarpus santalinoides

synonyma: *Lingoum esculentum*, *P. amazonicus*, *P. esculentus*, *P. grandis*, *P. michelii*

oblasti: Afrika, Benin, Brazílie, Burkina Faso, Francouzská Guyana, Gambie, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Guyana, Jižní Amerika, Kamerun, Karibik, Kolumbie, Libérie, Malé Antily, Mali, Nigérie, Peru, Pobřeží Slonoviny, S Jižní Amerika, Senegal, Sierra Leone, Střední Amerika, Surinam, SV Jižní Amerika, SZ Jižní Amerika, Tobago, Togo, Trinidad, Tropická Afrika, V Jižní Amerika, Venezuela, Z Afrika

Roste v tropické Africe a tropické Americe v podobě stromu. Dorůstá výšky 9 - 12m při průměru kmene do 1m. Listy jsou zpeřené, dlouhé 10 - 20cm, tvořené 5 - 9ti lístky. Květenstvím je žlutooranžový terminální hrozen. Plodem je okřídlený lusk délky 3,5 - 6cm.

Pterocarpus santalinus

synonyma: *Lingoum santalinum*

oblasti: Asie, Indie, J Asie, J Indie, Srí Lanka

Roste v Indii a Srí Lance v podobě stromu. Dorůstá výšky až 8m při průměru kmene 0,5 - 1,5m. Listy jsou střídavé, 3četné, dlouhé 3 - 9cm. Květenstvím je krátký hrozen. Plodem je lusk délky 6 - 9cm obsahující 1 - 2 semena.

Růst je rychlý, za 3 roky doroste výšky 5m. Není mrazuvzdorný.

Pterocarpus scandens

Pterocarpus secundus

synonyma: *Deguelia secunda*

Pterocarpus soyauxii

oblasti: Afrika, Angola, Demokratická Republika Kongo (Zair), J Afrika, Nigérie, Tropická Afrika, Z Afrika

Roste v tropické Africe v podobě stromu. Dorůstá výšky 27 - 34m při průměru kmene do 1m. Borka je červenošedá. Listy jsou zpeřené, tvořené 11 - 13ti lístky. Květenstvím je hrozen. Plodem je okřídlený lusk délky 6 - 9cm.

Pterocarpus spanogheanus

synonyma: *Deguelia spanogheana*, *Derris spanogheana*

Pterocarpus ternatus

oblasti: Brazílie, Jižní Amerika, V Jižní Amerika

Roste v Brazílii.

Pterocarpus tessmannii

synonyma: *P. casteelsii*

oblasti: Afrika, Demokratická Republika Kongo (Zair), Gabun, Rovníková Guinea, Tropická Afrika

Roste v Gabunu, Zairu a Rovníkové Guineji.

Pterocarpus tinctorius

synonyma: *Lingoum tinctorium*, *P. cabrae*, *P. chrysothrix*, *P. delevoyi*, *P. holtzii*, *P. kaessneri*, *P. megalocarpus*, *P. odoratus*, *P. stolzii*, *P. tinctorius* var. *chrysothrix*, *P. tinctorius* var. *macrophyllus*, *P. tinctorius* var. *odoratus*, *P. zimmermannii*

oblasti: Afrika, Tropická Afrika

Roste v tropické Africe.

Pterocarpus trifoliatus

Pterocarpus ulei

synonyma: *P. ancylocalyx* var. *angustifolius*

oblasti: Brazílie, Jižní Amerika, Peru, SZ Jižní Amerika, V Jižní Amerika

Roste v Peru a Brazílii v podobě stromu. Listy jsou zpeřené, vlastní lístky jsou dlouhé 6 - 10cm a široké 2,5 - 5cm. Květy mají 1,5 - 3mm stopky, kalich je dlouhý 0,6 - 1cm a pavéza 1,5cm. Plodem je holý žilkovaný přisedlý lusk délky 5cm a šířky 4cm.

Pterocarpus velutinus

oblasti: Afrika, Demokratická Republika Kongo (Zair), Tropická Afrika

Roste v Zairu.

Pterocarpus villosus

synonyma: Amphymenium villosum

oblasti: Brazílie, Jižní Amerika, V Jižní Amerika

Roste v Brazílii.

Pterocarpus violaceus

oblasti: Brazílie, Jižní Amerika, V Jižní Amerika

Roste v Brazílii.

Pterocarpus zehntneri

oblasti: Brazílie, Jižní Amerika, V Jižní Amerika

Roste v Brazílii.

Pterocarpus zenkeri

oblasti: Afrika, Kamerun, Tropická Afrika

Roste v Kamerunu.

Další informace:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/K%C5%99%C3%ADdlok>

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=2879>

<http://www.rostliny.net/>